

راهکارهای ارتقا سواد رسانه ای دانش آموزان در مدارس ابتدایی

زهرا محمدی

دانشجوی کارشناسی ارشد تکنولوژی آموزشی ، دانشگاه علوم تحقیقات

zahra.mohamadi.79000@gmail.com

۰۹۱۳۵۵۸۵۰۶۴

چکیده :

سواد رسانه ای به معنای مجموعه ای از مهارت ها، نگرشها و دانش های لازم به منظور درک و فهم و استفاده از انواع مختلف رسانه ها است که طی آن اطلاعات از یک فرستنده به یک گیرنده انتقال می یابد و محتوای آن می تواند در قالب تصاویر، صوت و متن باشد. به دلیل روند رشد روزافزون رسانه ها و فضای مجازی ، داشتن سواد رسانه ای برای هر فرد، به خصوص دانش آموزان و جوانان، بسیار ضروری است. پژوهش حاضر با هدف بررسی راهکارهای ارتقا سواد رسانه ای دانش آموزان در مدارس ابتدایی و به روش توصیفی - تحلیلی انجام گرفته است. نظام آموزش و پرورش می تواند با ایجاد و تقویت مهارت های رسانه ای در دانش آموزان آنها را به استفاده موثر و مفید از مهارت های ارتباطی وا دارد.

واژگان کلیدی: سواد رسانه ای ، دانش آموزان ، آموزش ، مدارس

۱- مقدمه :

با پیدایش و گسترش انقلاب تکنولوژی در دهه ۱۹۸۰، جهان به مرحله جدیدی گام نهاد، که در آن رسانه‌ها ضمن تکامل و تنوع به یکی از اجزای اصلی جوامع بشری تبدیل شده‌اند. بنابراین برای اینکه بتوان در برابر رسانه‌های متعدد، مخاطبینی داشت که در کنار بهره‌برداری آگاهانه و فعالانه از این رسانه‌ها، خود را در مقابل چالش‌ها حفظ نمایند، باید سواد جدیدی ایجاد کرد. پس نیازمند ارائه تعریف گسترده‌تری از سواد و افزایش فضای مفهومی آن هستیم؛ که معمولاً به معنای توانایی خواندن و نوشتن صرف نیست بلکه بهره‌مندی از تفکر منتقدانه در برخورد با رسانه‌هاست که از آن به عنوان "سواد رسانه‌ای" یاد می‌شود این آموزش روش و چارچوب جدیدی فراهم می‌کند که برای زندگی شهروندی قرن ۲۱ ضروری است.

مطابق ماده ۱۹ اعلامیه جهانی حقوق بشر افراد جامعه بشری از دو حق برخوردارند نخست حق دریافت اخبار و اطلاعات، دوم حق پخش یا ارسال اطلاعات و اخبار به دیگران بر این اساس در صورتی که شهروندان به اطلاعات کافی برای تصمیم‌گیری درست دسترسی نداشته باشند قادر نخواهند بود در فرآیند دموکراسی در جامعه مشارکت کنند. مخاطبان با سواد رسانه‌ای بالا هم با انواع تکنولوژی‌های رسانه‌ای و ارتباطی آشنا هستند و هم از فرهنگ کاربردی بالایی برخوردارند در چنین چرخه ارتباطی رسانه‌ای شهروندانی تربیت می‌شوند که دارای مسئولیت اجتماعی بالایی هستند. (دهقان شاد و محمودی، ۱۳۹۱)

امروزه توسعه یافتگی یک کشور تا اندازه بسیار زیادی تحت تأثیر وجود دستاوردهای تکنولوژیکی و آموزش استفاده بهینه آن قرار دارد. جوامعی که در آنها این تکنولوژی‌ها بسیار کم و یا اصلاً موجود نیست، توسعه نیافته به حساب می‌آیند. بنابراین هر اندازه که به مباحث توسعه با تأکید بر تکنولوژی‌ها از ابعاد مختلف پرداخته شود، کافی نیست. بلکه داشتن ادبیاتی جامع و منسجم در زمینه توسعه و نحوه استفاده از آن با تأکید بر آموزش سواد رسانه‌ای از نیازهای اساسی کشورهای در حال توسعه مانند ایران است. مخاطب رسانه، تنها مخاطب پیام‌های رسانه‌ای و تولیدهای برآمده از اعتقادات و فرهنگ خود نیست که با آگاهی و شناخت قبلی بتواند از آن‌ها رمزگشایی کند؛ بلکه انواعی از پیام‌های تولیدشده با اهداف مختلف توسط رسانه‌های بیگانه به سمت او منتشر می‌شود که عمدتاً دارای هدف‌هایی مشخص‌اند که می‌توانند بر محمل نقاط تحریک‌پذیر مخاطب سوار شوند. نقاط تحریک‌پذیر شخصیت مخاطب که در ذهن تبلور می‌یابد اگر همراه با سواد رسانه‌ای باشد، در مقابل رسانه و پیام‌های آن می‌تواند برای خود حریم امن ایجاد کند. در این میان دانش آموزان از آسیب‌پذیرترین اقشار در برابر رسانه‌ها هستند، لذا آموزش سواد رسانه‌ای به آنان از اهمیت بسزایی در جهت محافظت از آنان در برابر تأثیرات مخرب رسانه‌ها برخوردار است.

از آنجایی که در هر کشوری نظام آموزش و پرورش متولی اصلی امر تعلیم و تربیت کودکان و نوجوانان است این قاعده در کشور ما نیز مستثنی نیست خصوصاً زمانی که بخش عمده‌ای از جمعیت کشور را کودکان و نوجوانان تشکیل می‌دهند کار نظام آموزش و پرورش سخت‌تر خواهد بود به همین منظور این نهاد باید ضمن پرورش علمی دانش آموزان با برنامه ریزی دقیق آموزش سواد رسانه‌ای کودکان و نوجوان را مورد توجه قرار دهد.

خوئینی و بهرامی (۱۴۰۲) در پژوهشی به بررسی اهمیت و ضرورت آموزش سواد رسانه‌ای به دانش آموزان و جایگاه آن در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش پرداخته و به این نتیجه دست یافتند که «در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، آموزش سواد رسانه‌ای به عنوان یکی از اهداف اصلی سیستم آموزشی ایران مطرح شده است. هدف از این سیاست، آموزش دادن به دانش آموزان برای توانمندسازی آنها در تحلیل و ارزیابی اطلاعات رسانه‌ای و فضای مجازی است. با ارائه این آموزش‌ها، دانش آموزان قادر خواهند بود تا

مطالب رسانه ای را با دید منسجم تری تحلیل و ارزیابی کنند و در نتیجه بهترین تصمیم های خود را بگیرند. بنابراین، آموزش سواد رسانه ای به دانش آموزان به عنوان یکی از اهداف اصلی سیستم آموزشی ایران و جهان، بسیار مهم است و می تواند به عنوان یک ابزار قدرتمند برای پیشگیری از آسیب های اجتماعی و فرهنگی استفاده شود.

زارع و همکاران (۱۴۰۲) در بررسی راهبردهای ارتقا سواد رسانه ای دیجیتال دانش آموزان برای وزارت آموزش و پرورش نشان دادند با توجه به اهمیت روزافزون سواد رسانه ای در جوامع و پیشرفتهای قابل ملاحظه ای که در این زمینه در سطح جهان صورت گرفته است جای خالی موضوع سواد رسانه ای در دروس آموزش مدرسه ای کشورمان بیشتر حس میشود در اغلب کشورهای دنیا با حمایت های مستقیم و غیر مستقیم دولت آموزش های لازم از طریق رسانه ها و برقراری دوره های آموزشی به شهروندان ارائه می شود تا نحوه مواجهه با رسانه ها را فراگیرند توجه به ضرورت و اهمیت موضوع آموزش سواد رسانه ای متأسفانه تا کنون آن طور باید و شاید در کشور ما به آن توجه نشده و مشخص نیست چه زمانی آموزش سواد رسانه ای به خصوص برای کودکان و نوجوانان در سطح گسترده و عمومی آغاز می شود.

اسفندیاری و شهابت (۱۴۰۱) در پژوهش خود به بررسی آموزش ابتدایی و سواد رسانه ای پرداخته و نتیجه گیری کردند ضرورت دارد آموزش سواد رسانه ای از سال های آغازین یادگیری که ذهن کودک سفید و پاکیزه است شکل بگیرد همان طور که در کشورهای پیشرفته جهان انجام می شود اما سنین آموزش سواد رسانه ای در کشور ما به تناسب الگوهای برنامه درسی، دیدگاه های طراحان و برنامه ریزان درسی، عدم مهارت و آموزش معلمان مقطع ابتدایی، نبودن یک واحد درسی مستقل به منظور آموزش سواد رسانه ای، زیرساخت های آموزشی و سیاست های نظام آموزشی چندان مورد توجه واقع نشده است.

فتح آبادی و همکاران (۱۳۹۸) در تحقیقی به بررسی عوامل موثر بر ارتقاء آموزش سواد رسانه در مدارس از دیدگاه کارشناسان کمیسیون اتحادیه اروپا پرداختند. بر اساس نتایج این مطالعه، ۶ تم اصلی شامل توانمندسازی، برنامه درسی، زیرساخت ها، سرمایه مالی، قانونگذاری و مشارکت اجتماعی سبب ارتقاء سواد رسانه ای در مدارس می شود.

نتایج پژوهش امین فرد و قربانی (۱۳۹۷) در بررسی راهبردهای ارتقاء سواد رسانه ای دیجیتال دانش آموزان ابتدایی برای وزارت آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران مهمترین راهبرد وزارت آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران برای ارتقا سواد رسانه ای دیجی تال تنظیم و تدوین درس آموزش سواد فرهنگی - رسانه ای دیجیتال برای دانش آموزان در مقطع ابتدایی متناسب با اقتضات کودکانی آنها و نوع استفاده این دانش آموزان از رسانه های جمعی، رسانه های دیجیتال و بازی های رایانه ای در بستر فضای مجازی و تلفن همراه هوشمند است.

یافته های پژوهش دهقان شاد و محمودی (۱۳۹۱) پیرامون بررسی ضرورت آموزش سواد رسانه ای کودکان و نوجوانان از نگاه متخصصان آموزش و پرورش شهر تهران نشان داد بین آموزش سواد رسانه ای و نبود آموزش آن در مدارس رابطه معنی داری وجود دارد یعنی نا آشنایی کودکان و نوجوانان با مقوله سواد رسانه ای به این موضوع بر می گردد که هیچ گونه آموزشی در خصوص سواد رسانه ای در نظام آموزش رسمی کشور وجود ندارد به همین دلیل کودکان و نوجوانان ما نمی توانند استفاده درست و درکی از اهداف پیدا و پنهان رسانه ها داشته باشند. ارتباط بین آموزش سواد رسانه ای و استفاده هدفمند کودکان و نوجوانان از رسانه ها از دیگر نتایج این تحقیق است همچنین در این پژوهش مشخص شد که آموزش سواد رسانه ای نقش بسزایی در توسعه اجتماعی و مشارکت مدنی افراد جامعه خواهد داشت.

۲- روش شناسی :

پژوهش حاضر با هدف بررسی راهکارهای ارتقا سواد رسانه ای دانش آموزان در مدارس ابتدایی به شیوه توصیفی و از نوع کتابخانه ای انجام شده است و با توجه به روش پژوهش، جامعه آماری پژوهش شامل کلیه اسناد، مدارک و منابع مرتبط با موضوع مورد بررسی از قبیل کتب، مقالات و پایان نامه ها می باشد.

۳- بحث درباره یافته ها

با توجه به وابستگی مخاطبان به رسانه ها و فرآورده های رسانه ای داشتن توانایی قدرت تجزیه و تحلیل، تشخیص، درک و انتخاب پیام رسانه ای و همچنین مقاوم سازی آنان در برابر نفوذهای ناشی از قدرت رسانه ها ضرورت پیدا می کند. در این میان سواد رسانه ای مهارتی لازم و ضروری به نظر می رسد که می توان اثرات رسانه های گروهی را تعدیل کند و به مخاطبان این امکان را بدهد که با آگاهی کامل پیام رسانه ها را پردازش کنند. سواد رسانه ای برخورد هدفمند با رسانه ها است که موجب بالا رفتن سطح آگاهی افراد جامعه به عنوان مخاطبین رسانه ها می شود و منجر به ارتباطی دوسویه و مشارکت جویانه با رسانه ها از یک سو و تقویت ساختار دموکراتیک، جامعه در راستای مباحث مشارکت فعال در حوزه رسانه از سویی دیگر می شود.

انجمن ملی آموزش سواد رسانه ای آمریکا هدف آموزش سواد رسانه ای را کمک به اشخاص در تمامی گروه های سنی، به منظور توسعه مهارت های مواجهه با رسانه ها می داند و معتقد است، افراد نیاز دارند در دنیای امروز متفکرانی منتقد، ارتباط گرانی مؤثر و شهروندانی فعال باشند (Hobbs, et al . 2003)

آموزش سواد رسانه ای در بعضی کشورها پیشینه ای به نسبت طولانی دارد. در روسیه مفهوم آموزش رسانه به سال های ۱۹۲۰ و در انگلستان به سال های ۱۹۳۰ باز می گردد. بعد از آن، به تدریج مفهوم سواد رسانه ای نیز پا به عرصه وجود گذاشت. در دهه های ۱۹۵۰ و ۱۹۶۰ روش های جدید آموزش سواد رسانه ای در ایالات متحده ایجاد شد که مطابق آن ها معلمان ویدیوهای تجاری به دانش آموزان نشان می دادند که آن ها را با اصطلاحات جدیدی آشنا می کرد. در دهه ۱۹۶۰ چارچوب فکری متفاوتی در رابطه با سواد رسانه ای، در بعضی از کشورهای غربی، شکل گرفت که بر کار در یک فرهنگ همگانی، به جای تلاش برای متقاعد سازی افراد نسبت به مخرب بودن فرهنگ همگانی، تأکید داشت. در دهه ۱۹۷۰ تمرکز سواد رسانه ای بر به کارگیری تصاویر و بازنمایی ها قرار گرفت که به عنوان چارچوب بازنمایی شناخته می شود. از همان سال ها، به علت فراگیر شدن استفاده از رایانه در آموزش و بعدها ظهور اینترنت و متنوع تر شدن رسانه ها، در بسیاری از کشورها آموزش سواد رسانه ای در مدرسه به یک ضرورت اجتناب ناپذیر تبدیل شد. امروزه در کنار اینکه نهادهای مستقل و متنوعی برای آموزش سواد رسانه ای وجود دارند، نظام تعلیم و تربیت نیز به عنوان نهادی رسمی شناخته می شود که یکی از مهم ترین مراجع برای آموزش سواد رسانه ای به نسل های در حال رشد است.

آموزش سواد رسانه ای به دانش آموزان اهداف متعددی را دنبال می کند که مهمترین آن ها عبارت اند از: (سالاریان و همکاران،

۱۳۹۸)

۱. ایجاد تفکر خلاقانه، انتقادی و موشکافانه در دانش آموزان نسبت به محتوا و عملکرد رسانه ها.

۲. شناخت شکلهای بصری ارتباط با استفاده از سواد رسانه ای، در کنار سایر مهارتهای خواندن، نوشتن، صحبت کردن و گوش دادن.

درمیان انواع مخاطبین رسانه‌ها، کودکان و نوجوانان بیشتر از همه تحت تأثیر رسانه‌ها قرار دارند. به دلیل تمایل کودکان برای تخیل سازی، جهان واقعی و روزمره با جهان رسانه‌های برای آنان فرقی نمیکند و از این جهت با دیگر مخاطب آن رسانه‌ها متفاوتند؛ نباید فراموش کرد رسانه در جامعه پذیرکردن کودکان و نوجوانان نقش به سزایی دارد. به همین خاطر سواد رسانه‌ای، مهارتی است که لازم است دانش آموزان در کنار استفاده از رسانه‌ها و به خصوص اینترنت و فضاهای مجازی به عنوان یک رسانه تعاملی، به آن مجهز شوند. (صلواتیان، حسینی و معتمدی، ۱۳۹۶)

۳-۱. ویژگی کودکان و نوجوانان برای آموزش سواد رسانه‌ای

مخاطبان اصلی آموزش سواد رسانه‌ای کودکان و نوجوانان هستند. دلایل آن هم چندان پیچیده نیست دانش و تجربه کم این گروه و در نتیجه نیاز بیشتر آنها به آموزش یادگیری از یک طرف و مقرون به صرفه بودن آموزش برای آنها از نظر طول مدت بازده سرمایه گذاری آموزشی از طرف دیگر بیش از سایر گروه‌ها توجه برنامه ریزان این حوزه را به خود جلب کرده است. نکته مهم تر آن است که میزان در معرض قرار گرفتن این گروه از سایر گروه‌ها بیشتر است البته این بدین معنا نیست که برای گروه‌های بزرگسال نباید آموزش داد. بلکه بزرگسالان اعم از معلمان و اولیا در زمره مشتریان بالقوه آموزش سواد رسانه‌ای هستند. یکی از ویژگی‌های مهم کودکان شناخت محدود آنها از تمام جنبه‌های جهان مادی و اجتماعی که در آن زندگی می‌کنند است همه ما شناخت درباره جهان را در طول زندگی به دست می‌آوریم اما مهمترین بخش فراگیری معمولاً در دوران کودکی صورت می‌گیرد. شوق اشتیاق کودکان به فراگیری و شناخت نسبی آنان از محیط پیرامون را می‌توان به عنوان دیگر ویژگی آنان برای آموزش سواد رسانه‌ای دانست.

۳-۲. راهکارهای آموزش سواد رسانه‌ای

سواد رسانه‌ای، یعنی توانایی دسترسی، تجزیه و تحلیل، ارزیابی و ایجاد رسانه در اشکال مختلف در سال‌های اخیر به طور فزاینده‌ای پیچیده شده است. آموزش رسانه در حال حاضر در بسیاری از برنامه‌های درسی در سراسر جهان مورد نیاز است. مدارس سخت کار می‌کنند تا به معلمان کمک نمایند تا دانش آموزان را برای ایجاد تغییرات در محیط اجتماعی، اقتصاد، فرهنگ و صنعت و... آماده کنند و دسترسی مداوم به ابزارهای مناسب برای این شغل داشته باشند. همانطور که دنیای دیجیتال به طور باور نکردنی در حال توسعه است، معلمان هم به منابعی نیاز دارند تا از روندهای فعلی مطلع شوند.

هر گونه تحول اساسی در جامعه مستلزم تحول شدن نظام آموزشی آن جامعه است و محور اصلی پیشرفت هر نظام آموزشی کیفیت عملکرد معلم می‌باشد. معلم به عنوان مهمترین رکن تعلیم و تربیت در تربیت ابعاد آموزشی، اعتقادی، عاطفی، اخلاقی، سیاسی، اجتماعی و... دانش آموزان مستقیماً دخالت دارد؛ و در تربیت نیروی انسانی مورد نیاز جامعه نقش به سزایی ایفا می‌کند. (زارع، ۱۳۹۲)

۱- مهارت دسترسی

این مهارت شامل توانایی‌های معلم به عنوان آموزش دهنده در دسترسی به منابع اطلاعاتی و رسانه‌ای مانند: پایگاه‌های اطلاعاتی و کتابخانه‌ای مانند شبکه جهانی وب، سرویس دهنده‌های وب، و... می‌باشد. هر چند همانطور که گفته شد تعیین محدوده دسترسی بیشتر در اختیار تنظیم کننده‌ها و رگولاتوری است. هم چنین در این بخش آموزش دهنده باید به فراگیران یاد دهد که به منابعی می‌توانند

دسترسی داشته باشد که در محدوده سنی آنها باشد. این منابع می‌تواند شامل: بازی‌های رایانه‌ای، وب سایتها، فیلم‌ها و ... شود. هم چنین نکته مهم در این مرحله بحث رعایت نکات اخلاقی در دسترسی به منابع اطلاعاتی و رسانه‌ای است که بایستی آموزش داده شود.

۲. مهارت استفاده و کاربرد

در این مهارت آموزش دهنده باید ابتدا به تقویت مهارت‌های لازم برای استفاده از منابع اطلاعاتی و رسانه‌ای بپردازد. این بخش بیشتر شامل مهارت فنی استفاده از رسانه‌ها است. به عنوان مثال: چگونگی نصب یک نرم افزار بر روی کامپیوتر یا گوشی موبایل. هم چنین در زمینه استفاده از شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی یادگیری مهارت‌هایی برای حفظ حریم شخصی به عنوان نمونه این که چطور بتوانیم یک صفحه شخصی یا عمومی در اینستاگرام ایجاد کنیم که هر فردی نتواند اطلاعات و مطالب را دریافت کند.

۳. مهارت تجزیه و تحلیل و ارزیابی

شاید بتوان اشاره کرد این مهارت، بنیادی ترین و مشکل ترین مرحله برای هر فردی در آموزش سواد دیجیتالی و اطلاعاتی باشد. زیرا این مهارت می‌بایست از زمان کودکی نهادینه شود. این مهارت شامل تفکر انتقادی، تفکر خلاق، مهارت پرسشگری، مهارت نه گفتن، توانایی تشخیص سره از ناسره، مهارت مقایسه منابع اطلاعاتی و رسانه‌ای و ... است. معلم (آموزش دهنده) می‌بایست ابتدا خودش را به این مهارت‌ها مجهز کند. و در راستای تقویت آنها آموزش ببیند تا بتواند این مهارت‌ها را به دانش آموزان (آموزش گیرندگان) یاد بدهد.

۴. مهارت تولید

مرحله غایی و نهایی در آموزش و افزایش سواد دیجیتالی و اطلاعاتی، توانایی تولید محتواست. اگر فردی بتواند سه گام قبلی گفته شده را خوب یاد بگیرد می‌تواند بر اساس مهارت دسترسی، استفاده و تجزیه و تحلیل، به تولید محتوا (متن، تصویر، فیلم، و...) بپردازد. مهارت تولید علاوه بر مهارت فنی نیازمند فراگیری یکسری مهارت‌های هنری نیز می‌باشد. به عنوان نمونه برای تولید یک فیلم نامه یا فیلم کوتاه بایستی ذوق هنری و خلاقیت داشت.

۵. توسعه مهارت‌های چند رسانه‌ای؛

یکی از بخش‌های مهم دانش رسانه در قرن بیست و یکم، دانستن نحوه استفاده از انواع مختلف ابزارها، به صورت جداگانه و هم با همدیگر است. اکنون متن، صدا، ویدئو، واقعیت افزوده و چاپ سه بعدی و رسانه‌های اجتماعی و رسانه‌های تعاملی وجود دارد. دانش‌آموزان امروزی باید در همه این‌ها به خوبی تبحر داشته باشند تا بتوانند در جهان پیش رو حرکت کنند. با توجه به سرعت سریع فن آوری قرن بیست و یکم، باید دانش‌آموزان را برای انواع رسانه‌هایی که هنوز وجود ندارند و یا در حال شکل گیری هستند مانند متاورس آماده کرد. این بدان معنی است که معلم باید به آنها کمک کند تا حد ممکن با انواع رسانه‌های موجود راحت شوند، زیرا فناوری‌های آینده از آنها ساخته خواهد شد. (امیری، ۱۴۰۱)

۴- نتیجه گیری

سواد رسانه ای توانایی استفاده، تحلیل و ارزیابی تصاویر، صداها و پیامهایی است که در زندگی روزمره با آنها روبرویم و بخشی قابل از فرهنگ روزانه انسان تلقی می شود. همچنین سواد رسانه ای توانمندی ارتباط مؤثر از رسانه های قابل دسترس را شامل می شود. منظور از رسانه ها تمام اشکال چاپی، غیرچاپی، دیداری و شنیداری، الکترونیکی و دیجیتالی است. با این تفسیر که هدف رسانه ها از تولیدات اطلاعاتی، بوجود آوردن بازخوردها و واکنشهای مطابق با اهداف تولیدکنندگان آنها است. رسانه ها ابزار مهمی برای دانش آموزان به شمار میروند. آنها به نوعی با رسانه ها زندگی می کنند و به آنها وابستگی خاصی دارند. تأکید آنها بر نوع مصرف رسانه ای، گفتگوهایشان درباره ابزارهای رسانه ای و محتوای رسانه های مورد استفاده نشان می دهد که نمی توان نگاه ساده انگارانه و سطحی به مصرف رسانه ای دانش آموزان داشت. پس ضروری است که مخاطبان با نگاهی انتقادی و موشکافانه با فرآیندهای جدید اطلاعاتی برخورد کنند. به همین دلیل سواد رسانه ای مخاطب را نسبت به پیامد فرآیندهای جدید اطلاعاتی آگاه کرده و جریان تصمیم گیری مستقل را در مقابل تبلیغات رسانه ها به مخاطبان فراهم می آورد. آموزش سواد رسانه ای می تواند دانش آموزان را در دسترسی به اخبار و اطلاعات درست و واقعی کمک نموده و توانایی اشتراک گذاری مناسب و ارزشمند محتوای دیجیتال اطلاعات با دیگران، تحلیل و ارزیابی، استفاده از تفکر انتقادی در مواجهه با رسانه ها، تجزیه و تحلیل اخبار و... کمک کند. سواد رسانه ای راهی برای درک بهتر دنیای جدید و اظهار نظر در آن است. این شامل درک چگونگی و چرایی ساخت یک پیام رسانه ای و همچنین تأثیر آن بر جهان نیز می شود. آموزش مؤثر سواد رسانه ای همچنین مستلزم تمرکز قوی بر مشارکت مدنی و ایجاد، ارتباط مردم با ابزارهایی برای شنیده شدن صدا و دیدگاه های آنها است.

منابع

- امین فرد، احمد، قربانی واقعی، یسری. (۱۳۹۷). راهبردهای ارتقاء سواد رسانه ای دیجیتال دانش آموزان ابتدایی برای وزارت آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران، دومین همایش بین المللی سواد رسانه ای و اطلاعاتی با موضوع خانواده
- اسفندیاری مهجن آبادی، محمدهادی و شهامت، نادر. (۱۴۰۱). آموزش ابتدایی و سواد رسانه ای، دومین کنفرانس ملی تحقیقات میان رشته ای در علوم تربیتی، روانشناسی، مشاوره و مطالعات فرهنگی، اردبیل
- امیری، باقر. (۱۴۰۱). ضرورت آموزش سواد رسانه ای به دانش آموزان، <https://www.shara.ir/view/51077>
- خوئینی، رویا و بهرامی، حمید. (۱۴۰۲). بررسی اهمیت و ضرورت آموزش سواد رسانه ای به دانش آموزان و جایگاه آن در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، پنجمین همایش ملی پژوهش های حرفه ای در روانشناسی و مشاوره با رویکرد از نگاه معلم
- دهقان شاد، حوریه، و محمودی، محمد. (۱۳۹۱). بررسی ضرورت آموزش سواد رسانه ای کودکان و نوجوانان از نگاه متخصصان آموزش و پرورش شهر تهران. مطالعات رسانه ای، ۷(۱۶)، ۶۹-۸۲.
- زارع، محمد. (۱۳۹۲). نقش معلم در نظام آموزشی، <http://alim.blogfa.com/post/9>
- زارع، مرضیه، صفدریان، پروانه، طهماسب پور، محرم، نوکی، مریم، حسینی، علیرضا. (۱۴۰۲). راهبردهای ارتقا سواد رسانه ای دیجیتال دانش آموزان برای وزارت آموزش و پرورش، اولین همایش بین المللی جامعه شناسی، علوم اجتماعی و آموزش و پرورش با رویکرد نگاهی به آینده
- سالاریان، عنایت، صالحی امیری، سید رضا، سلطانی فر، محمد، قیومی، عباسعلی، ابطحی، عطاء الله. (۱۳۹۸). بررسی چگونگی آموزش سواد رسانه ای برای دانش آموزان اول ابتدایی. مطالعات توسعه اجتماعی - فرهنگی، ۸(۳): ۲۰۹-۲۳۶.

صلواتیان، سیاوش، حسینی، سید بشیر، معتضدی، سینا . (۱۳۹۶) . طراحی الگوی آموزش سواد رسانه ای به نوجوانان مطالعات برنامه ریزی آموزشی، ۶ (۱۰)

فتح آبادی، بهاره، دادگران، محمد، نصیری، بهاره، هاشمی، شهناز. (۱۳۹۸). عوامل موثر بر ارتقاء آموزش سواد رسانه در مدارس از دیدگاه کارشناسان کمیسیون اتحادیه اروپا. مطالعات بین‌رشته‌ای در رسانه و فرهنگ، ۹ (۲)، ۱۶۷-۱۹۰

Hobbs, Renee, and Richard Frost.(2003) "*Measuring the acquisition of medialiteracy skills.*"
Reading research quarterly 38.3, 330-355.